

Περίληψη - Summary

Κούγκουλης Νίκος: «Ασχολίες ή/και Επαγγέλματα στη Κρήτη και τις Κυκλάδες, Κατά την 2η Χιλιετία π.Χ., Με Βάση την Εικονογραφία και Άλλα Αρχαιολογικά Κατάλοιπα»

Στην εν λόγω εργασία εξετάζονται τα επαγγέλματα ή οι ασχολίες στην Κρήτη και τις Κυκλάδες, κατά την 2η Χιλιετία π. Χ.. Για το σκοπό αυτό αξιοποιούνται, κατά κύριο λόγο, η εικονογραφία, αλλά κατ' επέκταση και τα υλικά κατάλοιπα που έχουν έρθει στο φως μέχρι στιγμής. Σημαντικά, συμπληρωματικά στοιχεία στις δύο αυτές κατηγορίες πληροφοριών προσφέρουν οι Αιγαιακές Γραφές. Αρχικά, στην εικονογραφία περιλαμβάνονται τα ποικίλα ευρήματα-κινητά και μη, τα οποία αποδίδουν κάποια σχετική σκηνή. Έπειτα, στα υλικά κατάλοιπα αναφέρονται τα ποικίλα ανασκαφικά ή τυχαία ευρήματα, τόσο τα κινητά μικροευρήματα, όσο και οι σταθερές κατασκευές. Τέλος, στις Αιγαιακές Γραφές συγκαταλέγονται η Ιερογλυφική Γραφή, η Γραμμική Α' Γραφή και η Γραμμική Β' Γραφή. Όσον αφορά τα επαγγέλματα αυτά καθαυτά, αρχικά στην εισαγωγή γίνεται μια σύντομη αναφορά στις ασχολίες, οι οποίες εντοπίζονται κυρίως μέσα από τα ευρήματα των ανασκαφών και η παρουσία τους στην εικονογραφία και τις πινακίδες δεν είναι συχνή. Τέτοια επαγγέλματα αποτελούν για παράδειγμα οι αρωματοποιοί και οι τοιχογράφοι. Στη συνέχεια, στα κυρίως κεφάλαια αναλύονται τα επιμέρους, βασικά επαγγέλματα, για τα οποία διαθέτουμε σημαντικές πληροφορίες από τις προαναφερθείσες πηγές. Τέτοια επαγγέλματα αποτελούν για παράδειγμα οι ποιμένες και οι κεραμείς. Από την μελέτη των παραπάνω στοιχείων γίνεται αντιληπτό ότι υπάρχει ποικιλία επαγγελμάτων, κάποια εκ των οποίων παρουσιάζουν επιμέρους εξειδικεύσεις στους κόλπους τους. Ένα τέτοιο επάγγελμα αποτελούν οι ξυλουργοί, οι οποίοι ανάλογα την εξειδίκευση που είχαν, μπορούσαν να κατασκευάσουν πλοία, έπιπλα, οικοδομικό υλικό, μουσικά όργανα και πλήθος διαφόρων άλλων αντικείμενων. Επιπλέον, η ποικιλία τεχνικών και υλικών που χρησιμοποιούν ορισμένοι τεχνίτες καταδεικνύει την μεγάλη εμπειρία και το υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας των εκάστοτε επαγγελματιών. Σχετικά με την οργάνωση της παραγωγής, στην μινωική οικονομία υφίστανται τρεις μορφές. Καταρχήν, υπάρχουν τα ανακτορικά εργαστήρια, τα οποία παρουσιάζουν μεγάλη παραγωγή και πλήρη απασχόληση των εξειδικευμένων τεχνιτών. Έπειτα, εντοπίζονται τα μεμονωμένα-ανεξάρτητα εργαστήρια στις οικίες, με μερική απασχόληση εμπειρικών τεχνιτών, που παράγουν λίγα χρηστικά προϊόντα. Τέλος, υπάρχουν περιπτώσεις εργαστηρίων που βρίσκονται κάπου στο ενδιάμεσο, σε σχέση με τα δύο προηγούμενα. Δηλαδή, ούτε παράγουν τις αυξημένες ποσότητες των ανακτόρων, αλλά ούτε και τις λιγοστές ποσότητες των μεμονωμένων εργαστηρίων. Αντίθετα, παράγουν αυξημένες ποσότητες προϊόντων, τις οποίες διαθέτουν και σε άλλους οικισμούς, μέσω θαλάσσης ή στεριάς. Αναφορικά με τη συμμετοχή των δύο φύλων στα ποικίλα επαγγέλματα, τα

ελλιπή και αντιθετικά στοιχεία δεν επιτρέπουν την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων. Συγκεκριμένα, στην εικονογραφία φαίνεται πως οι άνδρες κυριαρχούν στα περισσότερα επαγγέλματα, ενώ στις γραπτές πηγές αυτοί εμφανίζονται μόνο στην υφαντουργία και τη μεταλλοτεχνία. Παρόλα αυτά, είναι πιθανότερο πως στις περισσότερες ασχολίες υπήρχε σύμπραξη και των δύο φύλων.

Τέλος, η ποικιλία υλικών (μέταλλα, ελεφαντόδοντο) και η έντονη παρουσία πλοίων στην μινωική τέχνη καταδεικνύουν το προχωρημένο στάδιο ανταλλαγών και εξωστρέφειας των οικισμών, στοιχεία που συμβάλουν στην ανάπτυξη και την ευημερία. Στα τελευταία συμβάλει και η οργάνωση της παραγωγής με την δημιουργία πλεονάσματος.

Kougoulis Nikos: «Occupations or/and Professions in Crete and Cyclades, During the 2nd Millenium BC, Based on Iconography and other Material Evidence»

The current essay deals with professions or occupations in Crete and Cyclades, during the 2nd millennium BC. For this purpose iconography is primarily leveraged, and by extension, material evidence that has come to light. The Aegean Scripts have revealed significant supplementary evidence related to these two sources of information. First and foremost, various portable- or not findings are included in iconography, depicting a relative scene. Consequently, various excavation findings or accidental ones are revealed in material evidence, both in small portable findings and fixed constructions. Finally, Aegean Scripts include Hieroglyphic Script, Linear A Script and Linear B Script. Relatively to professions solely, in the introduction part a brief reference to occupations is made. They are predominantly revealed by the findings of excavations and their presence in iconography and inscriptions is not usual. For instance, such professions are perfumers and mural painters. Consequently, in the main body, individual and basic professions are analysed, for which significant information is available thanks to the aforementioned sources. For example, such professions are shepherds and potters.

Taking into consideration the above elements there is, apparently, a variety of professions, with some of them featuring specialization. One such profession is carpenters, who depending on the type of their specialization, created ships, furniture, construction products, musical instruments and a variety of different items. In addition, the variety of craftsmen and materials that certain of them utilized, demonstrates the great experience and the high level of expertise of specific professionals. Concerning production administration, in minoan economy, three types exist. Firstly, there are palatial workshops that demonstrate great productivity and full time occupation of specialized craftsmen. Then, individual and independent workshops are identified in houses, with part time occupation of empirical craftsmen who produce meager utilitarian items. Finally, there are

cases of workshops that exist in the middle, comparing the two previous ones. For example, neither do they produce the increased quantities of palaces, nor the meager quantities of individual workshops. On the contrary, they produce increased quantities of products and expose them to other settlements via sea or shore.

Relatively to the participation of two sexes in various professions, deficient and opposed elements do not allow the extrapolation of secure conclusions. More specifically, iconography demonstrates the domination of men in the majority of professions, however, in written sources they are featured only in weaving and metalworking. Nevertheless, the most possible scenario is that in the majority of occupations there was cooperation between both sexes. Finally, the variety of materials (metals, ivory) and the intense presence of ships in minoan art demonstrate the advanced level of exchanges and settlements' openness, two elements that contribute to development and prosperity. These two are supported by surpass build up, a consequence of production administration .